

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 22/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om tillhandahållande av tjänster, om ändring av 1 § i lagen om gränsöverskridande förbuds- förfarande och om ändring av 1 § i lagen om Konsumentverket

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 oktober 2009 en proposition med förslag till lagar om tillhandahållande av tjänster, om ändring av 1 § i lagen om gränsöverskridande förbuds-förfarande och om ändring av 1 § i lagen om Konsumentverket (RP 216/2009 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har social- och hälsovårdsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (ShUU 19/2009 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Antti Riivari och överinspektör Mikko Holm, arbets- och näringsministeriet

- lagstiftningsråd Katri Kummoinen, justitieministeriet
- utredningschef Arttu Juuti, Konkurrentverket
- utvecklingsdirektör Maija Puomila, Konsumentverket
- överdirektör Eero Mantere, Patent- och registerstyrelsen
- överinspektör Marko Peltonen, länsstyrelsen i Södra Finlands län
- avdelningschef Marja-Liisa Peltola, Centralhandelskammaren
- expert Niina Harjunheimo, Finlands Näringsliv
- näringspolitisk sakkunnig Pia Björkbacka, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, biträdde även Akava rf och Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- direktör Antti Neimela, Företagarna i Finland.

Dessutom har ett skriftligt utlåtande lämnats av
— Finlands Konsumentförbund rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en lag om tillhandahållande av tjänster. Dessutom föreslås hänvisningar till tjänstedirektivet i lagen om gränsöverskridande förbuds-förfarande och lagen om Konsu-

mentverket. Propositionen hänför sig till genomförandet av tjänstedirektivet.

Syftet med den föreslagna lagen är att främja ett fritt tillhandahållande av tjänster. Förslaget gäller både sådana tjänsteleverantörer som eta-

blerar sig i Finland och sådana tjänsteleverantörer som har sin bonings- eller hemort i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som utan att etablera sig i Finland temporärt tillhandahåller sina tjänster här. En domstol eller en behörig myndighet får dock begränsa det temporära tillhandahållandet av en viss tjänst om de villkor som föreskrivs i den föreslagna lagen uppfylls.

För att stärka konsumenternas rättigheter och förbättra tjänsternas kvalitet föreslås det att i lagen tas in bestämmelser om att tjänsteleverantörer ska hålla vissa upplysningar om sig själva och sin verksamhet tillgängliga för tjänstemottagarna. Konsumentombudsmannens uppgift är att övervaka att bestämmelserna följs i kontakten mellan tjänsteleverantörer och konsumenter.

I den föreslagna lagen föreslås också bestämmelser om nya administrativa förfaranden för tillståndsärenden som behandlas av myndigheter. Myndigheten ska utan dröjsmål ge den tjäns-

televerantör som ansöker om tillstånd ett ankomstbevis över att tillståndsansökan har mottagits. På ankomstbeviset ska anges den uppskattade tiden för behandling av tillståndsansökan. På ankomstbeviset ska också nämnas att tillståndet beviljas om den behandlingstid som bestämts för ansökan överskrids. Ett ankomstbevis behöver dock inte ges om myndigheten avgör tillståndsärendet utan dröjsmål.

Enligt förslaget ska Konsumentverket vara administrativ kontaktpunkt. Den administrativa kontaktpunkten svarar för samordningen av samarbetet mellan myndigheter i staterna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet när det gäller tillsynen över tjänsterna.

Propositionen hänför sig till budgeten för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 28 december 2009.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslagen godkänns med vissa preciseringar i lagen om tillhandahållande av tjänster.

Propositionen hänger samman med genomförandet av tjänstedirektivet (2006/123/EG). Syftet med direktivet är att främja friheten att tillhandahålla tjänster genom att lätta på den administrativa bördan, underlätta tillgången till information och trygga ett effektivare samarbete mellan myndigheterna. Gemenskapslagstiftningen antas också öka konsumenternas förtroende för gränsöverskridande tjänster. Tjänstemarknaden i Finland är redan mycket öppen både för etablering och temporärt tillhandahållande av tjänster. Den största nyttan av de nya bestämmelserna tillfaller våra serviceföretag, som kommer att få det lättare med exporten till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. De nya möjligheterna bör utnyttjas effektivt.

Med tanke på målen är det väsentligt att bestämmelserna sätts korrekt och rätttidigt i kraft i alla EES-länder. Tjänstedirektivet innehåller delvis tolkbara bestämmelser och därför finns det ett särskilt behov av tillsyn över att de tillämpas på samma sätt i olika länder.

Propositionens utgångspunkter

Ekonomiutskottet anser att de bestämmelser i tjänstedirektivet som det inte lönar sig att lagstifta om särskilt i sektorsspecifika rättsakter lämpligen bör sättas i kraft nationellt på det sätt som föreslås. Den föreslagna lagen om tillhandahållande av tjänster (nedan tjänstelagen) är till sin natur en allmän lag. Det betyder att bestämmelserna i den är sekundära i förhållande till speciallagstiftning. För att direktivet ska kunna genomföras är det därför viktigt att den speciallagstiftning som har samband med lagens tillämpningsområde så snart som möjligt ändras för att uppfylla förpliktelserna i tjänstedirektivet.

Förslaget uppfyller minimikraven i direktivet. Det rubbar inte vår nuvarande lagstiftning i nämnvärd grad, men inverkar nog på vissa förfaranden som tas upp längre fram. Gemensamma kontaktpunkter, ökade elektroniska kontakter och upplysning om behandlingstider är lovvärda reformer också med tanke på vår nationella tjänstemarknad. Konsumentens säkerheten förbättras i sin tur av tjänsteleverantörens skyldighet att lämna upplysningar (7–10 §). Konsumentombudsmannen övervakar att bestämmelserna följs.

Konsumentverket ska ha hand om allt det som hör till den administrativa kontaktpunkten och det administrativa myndighetssamarbetet. Utskottet anser att uppgifterna lämpligen bör koncentreras till en enda myndighet. Ett fungerande myndighetsnätverk ger goda möjligheter att hjälpa tjänsteföretag som vill ut på nya marknader. Informationsutbytet bidrar också till en säkrare marknad.

Nya administrativa förfaranden

Det finns en del element i tjänstedirektivet och därmed också förslaget till tjänstelag som avviker från hävdvunnen förvaltningspraxis i Finland. Som exempel kan nämnas ankomstbevis (11 §) och s.k. indirekt godkännande av en ansökan (13 §). Enligt direktivet ska myndigheten ge sökanden ett ankomstbevis med upplysning om hur länge behandlingen av ansökan förväntas ta. Om ansökan inte har behandlats inom den tid som anges i ankomstbeviset och tiden inte har förlängts, anses tillståndet beviljat.

I 43 § i förvaltningslagen (434/2003) sägs att ett förvaltningsbeslut ska ges skriftligt och att beslutet ska motiveras (45 §). Myndigheterna ska ändå se till att den tid som angetts för behandlingen inte överskrids för att det inte ska uppstå svåra tolkningssituationer.

Utskottet omfattar propositionens utgångspunkt att ett ankomstbevis inte ska behöva ges om ansökan avgörs utan dröjsmål. I praktiken är det fråga om situationer där sökanden skulle få ankomstbeviset nästan samtidigt med beslutet i saken. Det inskräper att när myndigheten ger ett eventuellt ankomstbevis, bör den också uppge behandlingstiden och väga in eventuella behand-

lingstider som föreskrivs i speciallagstiftning. I regel börjar man räkna särskilt föreskrivna behandlingstider från det att ärendet väcks, alltså när ansökan har kommit in till myndigheten. Men enligt direktivet ges ankomstbeviset först efter det att myndigheten har konstaterat att den fått in alla handlingar och upplysningar som den behöver för att avgöra ärendet. Det gäller dessutom att beakta om behandlingstiderna att det finns bestämmelser i speciallagstiftning också om rätten att förlänga dem (till exempel 15 § 2 mom. i livsmedelslagen 23/2006).

Tillsyn

Enligt vissa bedömningar kommer bl.a. det gränsöverskridande temporära tillhandahållandet av tjänster att betyda fler tillsynsuppgifter för myndigheterna. Samarbetsnätverket mellan medlemsstaternas myndigheter ger bättre möjligheter till det. Ekonomiutskottet understryker att det är viktigt med effektiv tillsyn för att garantera en säker marknad, konkurrensneutralitet och rättvis behandling av näringsidkarna. Det pekar på behovet av att säkra de nödvändiga resurserna för tillsynen.

Social- och hälsovårdsutskottet fäster sig i sitt utlåtande i sammanhang med tillsynen vid 17 § i lagförslag 1 och bedömer att skyldigheten att anmäla risk för allvarlig skada enligt paragrafen också kan inbegripa överföring av sekretessbelagda uppgifter från den behöriga myndigheten till Konsumentverket. Enligt utredning kräver skyldigheten att varna om risker inte att Konsumentverket får kännedom om sekretessbelagda uppgifter om en enskild tjänsteleverantör och därmed behöver det inte heller vara möjligt för myndigheten att överlåta sekretessbelagd information vidare.

Övrigt

I 2 § i förslaget till tjänstelag räknas de tjänstesektorer och frågor upp som lagen inte tillämpas på. Social- och hälsovårdsutskottet hänvisar till motiven till 2 § 9 punkten och menar att bestämmelsen kan tolkas som att tillämpningsområdet omfattar bara sådana privata aktörer inom socialvården som levererar tjänster uteslutande till

klienter som själva betalar för dem. Ekonomiutskottet konstaterar att bestämmelsen måste tolkas så att den också omfattar dem som tillhandahåller s.k. blandade tjänster, alltså aktörer som levererar tjänster till både offentlig och privat sektor.

I sammanhang med lagens tillämpningsområde är dessutom den principen i propositionens motivering viktig att genomförandet av tjänstedirektivet inte får inverka på bestämmelser på individnivå eller i kollektiv arbetsrätt.

Utskottet föreslår små justeringar i 2 och 13 § enligt det som anförs i detaljmotiveringen.

Detaljmotivering

1. Lag om tillhandahållande av tjänster

2 §. Utskottet har preciserat paragrafens 5 punkt så att den också omfattar tjänster som tillhandahålls av samkommuner.

13 §. Utskottet har korrigerat hänvisningen till 1 mom. till 11 § 2 mom.

Förslag till beslut

Ekonomiutskottet föreslår

att lagförslagen godkänns enligt propositionen men 2 och 13 § i lagförslag 1 med följande ändringar:

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på
(1—4 punkten som i RP)

5) tjänster som tillhandahålls av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), tjänster som tillhandahålls av serviceproducenter enligt lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990) samt hälso- och sjukvårdstjänster som ordnas av *kommuner, samkommuner och staten*,
(6—12 punkten som i RP)

13 §

Beviljande av tillstånd

Om en tillståndsansökan inte har behandlats inom den tid som avses i 11 § 2 mom. och tiden inte har förlängts ska tillståndet anses beviljat. Detsamma gäller situationer där tillståndsansökan inte kan behandlas inom tilläggs tiden och det inte finns någon orsak till att fortsätta behandlingen.

(2 mom. som i RP)

Helsingfors den 25 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd

vordf. Antti Rantakangas /cent

medl. Harri Jaskari /saml

Anne Kalmari /cent

Matti Kangas /vänst

Toimi Kankaanniemi /kd

Jouko Laxell /saml

Eero Lehti /saml

Petteri Orpo /saml

Sirpa Paatero /sd

Oras Tynkkynen /gröna

Markku Uusipaavalniemi /cent

ers. Janne Seurujärvi /cent

Anne-Mari Virolainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulolesi.